

תפילה מתוך חיבור, לא מתוך נפרדות ח"ז

הדברים הללו שוללים נקודת פשומה יותר, שכנים מרגשים בתפילה, והיא אמיתית, אבל צריך לדעת להתעלות ממנה.

نم ארים שתפילה זו אינה מן השפה ולחוץ, אפשר והרבה פעמים החידוש אצלנו בנקודת התעוררות: פעם הוא מתלהב בברכה זו, פעם בברכה אחרת, והוא שואב את נקודת החידוש מאותה התעוררות שהוא מקבל בכל תפילה ותפילה מפסק אחד, מברכה אחת וכדו.

ודאי שהוא דבר טוב, ואין צל של ספק שהתעוררות זו עדיפה מתפילה שהיה מן השפה ולחוץ, אבל צריך לדעת שעיקר החידוש שצורך להיות בין תפילה לתפילה, הוא הקירבה ה' שאדם חש כעומד לפני המלך, וההכירה ה' שלו עומד לפני המלך צריכה לקבל אצל האדם מתפילה לתפילה, ומיום ליום, תוקף יותר, חזש יותר ברור, ומילא כלותיו יחושו את הדבר, והוא יפעל על כל רמ"ח אבריו ושם"ה גיזו.

המשמעות של תפילה - י"ח הברכות במינוח, ובתוכן י"ב הבקשות - זו נקודת שמצד אחד יכולה לקרב את האדם לקונו, ומצד השני ח"ז להייפך. אם האדם שוקע ב"סלח לנו" כפשותו, ב"רפאנו" כפשותו, ב"ברך עליינו" כפשוותו וכו', הוא מכניס את עצמו לעולם הנפרדים, הוא געשה שוקע בצרבי הגוף, בענייני העווה". ואע"פ ששאותם צרכי גוף הוא מבקש מהקב"ה וישנה כאן התקשרות כלשהי לבורא, אך סוף כל סוף הוא דבוק בצרבי הגשמיות!

מהי, אפוא, הצורה האמיתית של תפילה?

הנפש צריכה לתחזק קרבת ה', ובכל תפילה ותפילה שאדם מתפלל, בכל ברכה ובברכה, יש למצוא בה את הנקודת מודיעו אותו חסרון מפרייע ומרחיק את האדם מקרבת ה', וכיוד השלמת החסר תקרב אותו לקונו. נמצא, שאין המכון הוא בקשת השלמת החסר עצמו, אלא המכון האמתי הוא

קרבת ה' שתיווצר מאותה השלמה. בצורה כו ה' ברכות הן אכן בבחינה של חיים!

"לתאותה יבקש נפרד" (משל יח, א) - מתי הוא בבחינה של "נפרד", אבל החיים הם בבחינה של חיבור. אם אדם מתפלל ח'י ברכות, וכל אחת מהן זו בקשה בפני עצמה - זה "השבנו", וזה "סלוח לנו" וזה "רפאנו" - הרי שתפילה זו היא ח'י בבחינת פירוד, יש כאן בקשות נפרדות מושם שכלי ברכה וברכה היא לעצמה, ולא והוא המכוון האמתי של תפילה שלו"ע.

אבל כאשר האדם מתחבר לפנימיות של התפילה, להתחדשות, להתחברות אל הקב"ה - אז תפילתו נעשית בבחינת חיים, ח'י ברכות.

"ולואי שיתפלל אדם כל היום כולו"

"רבי יוחנן אמר: ולואי שיתפלל אדם כל היום כולו" (ברכות כא ע"א). וכבר עמדו המפרשים על השאלה כיצד שיק שאדם יפלל כל היום כולו? ראשית, ישנו שלשה עמודים שעלייהם עומד העולם, ולא רק עמוד התפילה. וכן נוסף על כך, אדם טרוד, ההן בצריכים הגשמיים שלו, והן בצריכיו הרוחניים. כיצד יתכן, אפוא, מהלך כזה ש"יתפלל אדם כל היום כולו"?

גם לשונו של ר' יוחנן "ולואי" היא לשון שאינה מצויה כל כך בש"מ, והדבר אומר דרישני.

אבל עומקם של הדברים הוא, שישנן שתי בוחנות של תפילה: ישנה תפילה שהייא בפה ובמחשבה [לעוניינו בכלל אותן בבחינה אחת], אבל ישנה תפילה שהיא בבחינת מבועי הנפש, תשוקת הנפש, תקוותה ותוחלתה. וזהו תפילה בשורשי התשוקה של האדם, תפילה שלפעמים אינה מגעה אפילו למחשبة, וודאי שאינה יורדת לפה. וזה הכמה הפנימית של האדם!

בשיעוריו יוחנן אמר "ולואי שיתפלל אדם כל היום כולו", הכוונה היא שהתחפילה תהיה בבחינה של "ולואי", שזאת תהיה התשוקה שלו.